

prima instanță: Judecătoria Hîncești
Judecător: N. Berbec
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Bulgac, E. Palanciuc, V. Sîrbu

ÎNCHEIERE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Gheorghe Plăcintă cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 septembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoria Hîncești (sediul central) din 12 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 28 septembrie 2016, Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Plăcintă cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a încheiat cu Gheorghe Plăcintă un contract de împrumut cu nr.205341762 din 19 februarie 2016, prin care s-a obligat să-i acorde un împrumut în valoare de 5299 lei, care urma a fi rambursat în 18 rate

lunare egale a câte 400 lei lunar, începînd cu data de 19 martie 2016, iar Gheorghe Plăcintă s-a obligat să restituie împrumutul cu costurile aferente în conformitate cu prevederile contractuale și cu periodicitatea prevăzută în graficul de rambursare a împrumutului.

Susține Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată că a acordat împrumutul în termenul și condițiile stabilite în contract, astfel, îndeplinindu-și toate obligațiile asumate față de debitor, însă Gheorghe Plăcintă după ce a achitat zero rate lunare integral în mărimea și periodicitatea obligațiilor asumate, a încetat să-și execute cu bună credință obligațiunea de restituire a împrumutului în condițiile prestabilite și din motive neimputabile reclamantului se eschivează de la onorarea obligațiilor contractuale asumate.

În scopul soluționării amiabile a litigiului, Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată, telefonic, iar apoi prin scrisoare recomandată a somat debitorul, solicitînd rambursarea către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată a datoriei restante, dar neachitate, informîndu-l despre consecințele ce vor surveni în cazul neonorării obligațiilor sale, la care Gheorghe Plăcintă nu a acordat nici o atenție, refuzînd în continuare achitarea împrumutului în condițiile stabilite.

Solicită Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată încasarea din contul lui Gheorghe Plăcintă în beneficiul său a sumei restante a împrumutului de 1600 lei, dobînda de întîrziere în sumă de 2081 lei conform condițiilor contractuale, clauza penală în sumă de 975 lei și ratele rămase neachitate în mărime de 5600 lei, în total 10 256 lei și totodată încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 307,68 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Hîncești (sediul Central) din 12 ianuarie 2017, acțiunea înaintată de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată s-a admis parțial. S-a încasat din contul lui Gheorghe Plăcintă în beneficiul Întreprinderii cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată suma restantă a împrumutului în mărime de 1176,08 lei, dobînda de întîrziere în sumă de 2081 lei conform condițiilor contractuale, clauza penală în sumă de 975 lei și ratele rămase neachitate în mărime de 4123,33 lei, în total 8355,41 lei. S-a încasat din contul lui Gheorghe Plăcintă în beneficiul Întreprinderii cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 248,21 lei și cheltuielile pentru citarea publică a pîrîtului în sumă de 120 lei (f.d. 44-49).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 septembrie 2017, s-a respins apelul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul central) din 12 ianuarie 2017 (f.d. 84-90).

La 20 septembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei emise (f.d. 91).

La 27 noiembrie 2017, Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 7 septembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Recurentul, Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată, în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios în partea respingerii acțiunii.

Recurentul menționează că comisionul a fost înserat în strictă corespundere cu prevederile legale, iar încasarea acestuia nu duce la îmbogățirea suplimentară a creditorului, deoarece și creditorul suportă anumite cheltuieli în legătură cu acordarea împrumutului.

Indică că, nu este de acord cu concluzia instanței de apel precum că solicitarea privind încasarea dobânzii de întârziere reprezintă o sumă disproporțională și abuzivă, întrucât contractele de împrumut încheiate de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată sunt absolut legale și în strictă conformitate cu legea, iar careva clauze abuzive nu conțin.

Conform art. 5 alin. (2) a Legii nr. 256 din 9 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când nu a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitate de a influența conținutul ei.

Recurentul a specificat că la încheierea contractelor de împrumut se respectă toate cerințele legale ce țin de furnizarea informațiilor preconceptione pe suport de hârtie care oferă consumatorului 15 zile de a analiza informațiile precontractuale și de a decide dacă dorește încheierea acestora. Totodată i se acordă dreptul de revocare a contractului în decurs de 14 zile după încheierea acestuia.

Consideră recurentul că instanțele investite cu judecarea fondului, examinând circumstanțele cu privire la plata comisionului de monitorizare de către pârât nu a apreciat corect și obiectiv toate circumstanțele cauzei, reținând eronat caracterul clauzelor contractuale ce se referă la comision și dobândă de întârziere. Pentru a argumenta necesitatea includerii comisionului, recurentul a menționat că organizațiile de microfinanțare nu pot spre deosebire de bănci de a atrage resurse financiare ieftine de

la populație și în baza art. 8 alin. (1) lit. c) a Legii nr. 202 din 12 iulie 2012 privind contractele de credit pentru consumatori sunt impuși să încheie contracte de credit cu instituțiile bancare.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 decembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Gheorghe Plăcintă, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, Gheorghe Plăcintă nu a depus referință la cererea de recurs prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată la 27 noiembrie 2017, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 7 septembrie 2017 a fost expediată în adresa părților la 20 septembrie 2017 (f. d. 91), iar conform recursului, recurentul a menționat că a recepționat copia deciziei instanței de apel la 28 septembrie 2017, însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către recurent. În lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu a putut stabili cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată a instanței de apel.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, instanța de judecată consideră că recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de

apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrări a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată este formulată în baza art. 432 din alin. (2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din

sucesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyanyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin de Microfinanțare „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea